

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

КАЧУРА Романа Павловича

«Державне регулювання інвестиційної діяльності

в трансформаційній економіці України»,

представлену на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук

за спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління

національним господарством

1. Актуальність дослідження

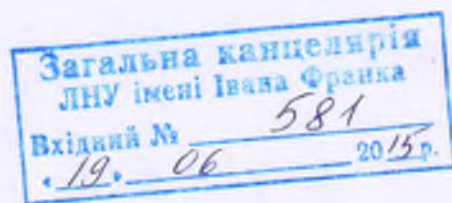
Ефективність розвитку національної економіки та підвищення рівня добробуту населення певною мірою залежать від фінансового, особливо інвестиційного, забезпечення вітчизняної економіки та її галузей. А раціональне використання фінансових ресурсів та інвестицій вимагає цілеспрямованого державного регулювання інвестиційної діяльності.

Саме це дає змогу суб'єктам підприємництва ефективно розвиватись, а країні подолати кризові явища, які сьогодні панують в усіх галузях економіки та увійти в міжнародний економічний простір.

Отже, сьогодні одне із найактуальніших питань – структурне реформування промисловості на різних рівнях управління, яке б забезпечувалось науковими, методичними і правовими положеннями, а також мало підтримку з боку держави, тобто дієве державне регулювання.

Найважливішим фактором у цих складних для країни умовах є організація ефективної системи управління і регулювання інвестиційної діяльності на їх активізацію і побудову раціонального інвестиційного механізму, спрямованого на відновлення виробництва і розвиток основних, пріоритетних та стратегічних галузей економіки.

З огляду на зазначене актуальність наукового дослідження у сфері інвестиційної діяльності в умовах трансформації національної економіки є принциповою і беззаперечною. Саме розв'язанню наведених проблем і

присвячене наукове дослідження Качура Р. П., яке робить його, безумовно, вагомим і таким, що має важливе теоретичне і практичне значення.

Для досягнення цієї мети автором здійснено постановку і вирішення важливих завдань, а саме: розкриття й уточнення сутності понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність», їх значення і структуру, а також джерела формування інвестицій в умовах ринкової національної економіки; розгляд особливостей формування та дії нормативно-правових актів на інвестиційну діяльність суб'єктів інвестиційного процесу, розроблення інституційної структури функціонування, управління і державного регулювання інвестиційної діяльності в умовах переходу від адміністративно-командної економіки до ринкової; дослідження економічної сутності і теоретичних засад чинного механізму державного регулювання інвестиційної діяльності для розв'язання проблем підвищення його результативності в умовах переходу до ринкових відносин; аналіз і оцінка інвестиційної діяльності в державі в умовах трансформаційної економіки, аналіз ефективності інвестицій, що направляються у сферу реального сектору національної економіки; обґрунтування обсягів інвестицій, які потрібні для ефективного розвитку вітчизняної економіки та її зростання; дослідження впливу інвестицій на реальний сектор національної економіки і визначення особливостей такого впливу в умовах трансформації економіки; дослідження основних аспектів державного сприяння розвитку інвестиційної діяльності та окреслення шляхів підвищення її ефективності в умовах ринкових відносин; розроблення методики, яка б забезпечувала найбільш достовірне прогнозування обсягів інвестування реального сектору національної економіки, і на її основі розрахунок прогнозованих значень інвестицій, потрібних для ефективного розвитку вітчизняної економіки та її галузей.

2. Зв'язок наукового дослідження з науковими програмами, планами і темами дослідження та пріоритетні напрями розвитку науки

Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідних тем Львівської комерційної академії і є частиною наукових розробок: «Проблеми

функціонування та розвитку економічних систем» (номер державної реєстрації 0111V008260), «Проблеми метрологічного аналізу економічних систем» (номер державної реєстрації 0111V008261) і «Проблеми трансформації кооперативних систем за умов ринкової транзиції» (номер державної реєстрації 0111V008262).

У розрізі зазначених тем дисертантом узагальнено та обґрунтовано низку теоретико-методологічних засад функціонування економічних систем та управління ними; визначено концептуальні підходи до обґрунтування теоретичних аспектів регулювання економічних процесів; адаптовано низку методик та економіко-математичних моделей до сфери наукового дослідження за темою дисертації.

3. Найбільш вагомі результати дослідження, ступінь обґрунтованості наукових положень та їхня наукова новизна

Детальне ознайомлення зі змістом дисертації, автореферату і публікацій за темою наукового дослідження дозволяє підтвердити, що загалом наукові результати є доволі обґрунтованими, систематизованими, логічними, достовірними і практичними. Автором у процесі проведеного дослідження вирішено основні завдання, поставлені в роботі, та досягнуто мету щодо розроблення теоретичних, практичних, методичних і методологічних підходів до державного регулювання в умовах трансформації вітчизняної економіки. Поряд із розробленням теоретичних питань, автором поставлено завдання не тільки здійснити аналіз фактичного стану інвестиційної діяльності за час формування вітчизняної економіки, а й обґрунтувати її вплив на розвиток реального сектору національної економіки.

Аналіз опонованої роботи дозволяє зробити висновок, що у процесі виконання дисертаційної роботи автором опрацьовано достатнє число науково-теоретичних публікацій, статей та наукових розробок, статистичних матеріалів, а також чинних законодавчих і нормативно-правових актів, які послужили основою для отримання достовірних наукових результатів. Автор володіє спеціальною термінологією і дає кваліфіковане обґрунтування окремих термінів, які бажано було б використовувати як у нормативній, так і

можливість суттєво підвищити їхню ефективність і фінансові результати як суб'єктів господарювання, так і галузей національної економіки.

Науковою новизною характеризуються також наукові результати, на підґрунті яких дістали подальшого розвитку:

- методика розрахунку прогнозованих значень обсягів інвестування реального сектору національної економіки, що дала можливість обчислити прогнозовані значення інвестицій, потрібних для ефективного розвитку вітчизняної економіки;
- методологія мінімізації інвестиційних ризиків, що дозволить значно знизити витрати від інвестиційної діяльності та підвищити віддачу від вкладених інвестицій.

Таким чином, наукові результати, отримані у процесі написання дисертації, розкривають особистий внесок дисертанта в розвиток теорії державного регулювання інвестиційної діяльності й у трансформаційній економіці та практичного застосування в реальних умовах.

Для розкриття теоретичних основ державного регулювання інвестиційної діяльності у трансформаційній економіці автором використано чимало наукової літератури та нормативно-правових і законодавчих актів, а для з'ясування сутності, характеристики і значення інвестицій та інвестиційної діяльності використано порівняльний аналіз, системний підхід, узагальнення, логічний і структурний аналіз. Виявити тенденції та окреслити проблеми державного регулювання інвестиційної діяльності допомогли методи економічного аналізу, графічного та табличного інтерпретування, які автор досить широко застосовує в роботі.

При визначенні напрямів підвищення ефективності регулювання інвестиційної діяльності у процесі написання роботи використано методи аналізу, синтезу, групування, порівняння та економіко-математичного моделювання.

законотворчій практиці. Зміст дисертації свідчить, що автор уміє правильно використовувати науково-методичну літературу, статистичну інформацію, законодавчі акти і нормативно-правові документи, аналітичні матеріали, матеріали, викладені в мережі «Інтернет», застосовувати різні методи аналізу і на основі цього формулювати обґрунтовані висновки та пропозиції.

Наукова новизна дисертаційної роботи Качура Романа Петровича полягає в розробленні принципово нових підходів щодо державного регулювання інвестиційної діяльності у трансформаційній економіці.

Серед ґрунтовних і вагомих наукових результатів дослідження, що визначають наукову новизну, можна відзначити такі:

- розроблено інституційну структуру функціонування, управління та державного регулювання вітчизняної системи інвестиційної діяльності в умовах трансформаційної національної економіки, що дає можливість виявити кореляційну залежність між інституційними структурами та оптимізувати їхню діяльність і визначити напрями впливу на інвестиційну діяльність;
- удосконалено концептуальні підходи до механізму державного регулювання інвестиційної діяльності, забезпечення ефективності інвестицій, виходячи з нормативно-правових вимог і цілей стратегічного розвитку національної економіки, що забезпечить результативність вкладення інвестицій у господарський комплекс країни;
- з'ясовано сутність понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність» і визначено їхню відмінність від наявних понять, що дало змогу і беззаперечну можливість надати авторське трактування таких понять, як «інвестиції» та «інвестиційна діяльність», і за рахунок обґрунтованого та чіткого визначення більш ґрунтовно розкрити особливості і функціональне застосування в умовах трансформаційних процесів;
- розроблено систему заходів щодо поліпшення ефективності державного регулювання інвестиційної діяльності та вкладення інвестицій, що дасть

Для прогнозування обсягів інвестування реального сектору національної економіки використано економетричне моделювання і застосовано пакет прикладних програм «STATGRAPHICS».

Необхідно зазначити, що у дисертаційній роботі всі теоретичні викладки обґрунтовуються відповідними статистичними даними та наочно представляються таблицями і рисунками (схемами, діаграмами).

4. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження для національної науки та реального сектору вітчизняної економіки

Вірогідність наукових положень, пропозицій і висновків, які ґрунтуються на опрацьованій автором науковій інформації та досвіді практиків, дають підстави вважати, що основні розробки і результати дослідження можуть бути використані при формуванні відповідних законопроектів, положень щодо державного регулювання інвестиційної діяльності та запровадженні інновацій у виробництві.

Отримані в науковому дослідженні теоретико-методологічні основи і практичні рекомендації здобувача щодо державного регулювання інвестиційної діяльності використано в роботі Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України при формуванні стратегій залучення іноземних інвестицій у регіони України на 2014–2020 роки, а також при забезпеченні та вдосконаленні інвестиційної привабливості машинобудівної галузі, галузі сільського господарства та альтернативної енергетики України (довідка № 2274/11-14 від 21.11.2014).

Окремі теоретичні і практичні аспекти результатів дисертаційної роботи використано під час підготовки Програми розвитку та фінансування сфери споживчої кооперації Львівщини в галузі торгівлі (довідка № 127 від 04.11.2014).

Основні положення дисертаційної роботи використовуються в навчальному процесі Львівської комерційної академії при розробленні навчальних дисциплін «Інвестування», «Інвестиційне кредитування» і «Державне регулювання економіки» (довідка № 1512-14/01 від 15.12.2014).

5. Дискусійні положення і зауваження щодо змісту дисертації

Поряд із належним рівнем обґрунтованості результатів проведеного дослідження, творчим авторським підходом щодо вирішення досліджуваних питань, опонована робота не позбавлена дискусійних положень та окремих недоліків, які потребують додаткових аргументацій та роз'яснень.

1. Заслугує уваги розроблена автором інституційна структура функціонування, управління та державного регулювання вітчизняної системи інвестиційної діяльності, проте авторові доцільно було б детально розглянути координацію інститутів у їх взаємозв'язку і впливу кожного із них на регулювання інвестиційної діяльності та управління нею (с. 53–56; рис. 1.17).
2. У першому – теоретичному розділі, підрозділі 1.3 авторові дисертаційної роботи варто було більше уваги приділити впливові фіскальної служби на розвиток інвестиційних процесів у вітчизняній економіці та обґрунтувати напрями і механізми такого впливу (с. 77–83).
3. У другому розділі авторові важливо було б більш ґрунтовно розглянути роль цінних паперів у формуванні інвестиційних ресурсів та дати їм належну оцінку (с. 87–96; 112–115).
4. Варто було б у дисертаційній роботі приділити більше уваги процесам інвестування малого і середнього бізнесу в Україні та особливостям державного регулювання в цьому напрямі.
5. У другому розділі наукового дослідження доцільно було б розглянути перспективи поліпшення діяльності банківських установ у сфері інвестиційної діяльності та суттєвого збільшення обсягів інвестицій, які вони направляють у реальний сектор національної економіки.
6. Наукове дослідження помітно виграло б, якби у процесі аналізу вітчизняної системи державного регулювання інвестиційної діяльності було відображено вплив на ефективність такого регулювання міжнародних фінансових організацій (с. 154–163).

7. Розглядаючи питання регулювання інвестиційної діяльності, авторів дисертаційної роботи варто було б приділити увагу питанням і проблемам капіталізації національної фінансово-кредитної системи, а також розвитку відповідної інфраструктури (с. 87–95).

6. Повнота викладу результатів наукового дослідження в опублікованих працях

Основний зміст дисертаційної роботи Качура Романа Павловича на тему «Державне регулювання інвестиційної діяльності в трансформаційній економіці України» відображено в наукових працях вітчизняних фахових видань, іноземних видань, а також у матеріалах наукових конференцій.

Автором за темою дисертації опубліковано 13 наукових статей загальним обсягом 5,21 друк. арк., зокрема: 8 статей у фахових виданнях, із них – 6 одноосібно; 2 – в іноземних виданнях, і 3 доповіді, які відображені в матеріалах наукових конференцій, у тому числі 2 доповіді на міжнародних конференціях.

Основні положення дисертації, отримані результати дослідження, висновки і рекомендації знайшли своє відображення в авторефераті, зміст якого повністю розкриває суть дослідження, його наукову цінність і практичне значення.

7. Загальний висновок

Аналіз дисертаційної роботи Качура Романа Павловича «Державне регулювання інвестиційної діяльності в трансформаційній економіці України» дає змогу зробити висновок, що робота є самостійним і завершеним науковим дослідженням, виконана на актуальну тему, має практичне значення щодо регулювання інвестиційної діяльності і може бути використана для розроблення відповідних програм як державними, так і місцевими органами влади, а також учасниками інвестиційної діяльності з боку держави і підприємницьких структур.

Отримані автором дисертації результати, висновки і пропозиції є достеменним внеском у розвиток національної науки. Зміст автореферату і

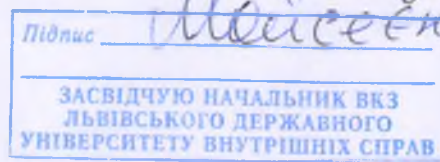
наукових публікацій цілком і повністю відповідають основним науковим дослідженням дисертації.

За своїм рівнем дисертаційна робота відповідає вимогам пунктів 9, 11–14 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року, а її автор – Качур Роман Павлович – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

професор, доктор економічних наук,
професор кафедри фінансів
Львівського державного університету
внутрішніх справ МВС України

І.П.Мойсеєнко

Підпис засвідчую:

перший проректор –
проректор з наукової роботи

Копія надійшов до спеціалізованої вченої ради КД 35.051.01 19 червня 2015 року
Д. Демиса / Д. Демиса /